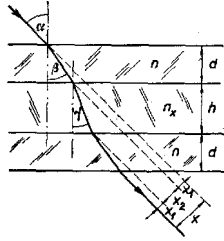

A planparalel lemezek tulajdonságaiból következik, hogy az α szöggel belépő fénysugár párhuzamosan eltolva, α szöggel fog kilépni.

Az ábráról leolvasható az üveglemezeken való eltolódás:

$$x_1 = d \cdot \frac{\sin(\alpha - \beta)}{\cos \beta}.$$

Ebből $n \cdot \sin \beta = \sin \alpha$ helyettesítéssel kaphatjuk:

$$x_1 = d \cdot \sin \alpha \left(1 - \frac{\cos \alpha}{\sqrt{n^2 - \sin^2 \alpha}} \right).$$

A középső, ismeretlen anyagban az eltolódás:

$$x_2 = h \cdot \frac{\sin(\alpha - \gamma)}{\cos \gamma}.$$

Ha n_x az ismeretlen törésmutató, akkor

$$x_2 = h \sin \alpha \left(1 - \frac{\cos \alpha}{\sqrt{n_x^2 - \sin^2 \alpha}} \right).$$

Mivel $x = 2x_1 + x_2$, n_x -et kifejezhetjük:

$$n_x = \sqrt{\left(\frac{(h/2) \sin 2\alpha}{(2d + h) \sin \alpha - \sqrt{n^2 - \sin^2 \alpha} - x} \right)^2 + \sin^2 \alpha}.$$

A numerikus adatokkal: $n_x = 1,0125$.

A feladat megoldhatóságának legfontosabb feltétele:

$$x > 2x_1 = 2d \sin \alpha \left(1 - \frac{\cos \alpha}{\sqrt{n^2 - \sin^2 \alpha}} \right) = 0,6201.$$

Ha ugyanis ez nem áll fenn, akkor az ismeretlen anyagnak visszafelé kellene eltolnia a sugarat ($x_2 < 0$). Ebben az esetben a γ törési szög nagyobb α -nál, vagyis $n_x < 1$, ez pedig legfeljebb ritka gázokra igaz.

Tosics Iván (Bp., Eötvös J. Gimn., IV. o. t.)